

سیمان در انتظار آزادسازی قیمت

■ مهندس سید محمد اتابک

مدیرعامل شرکت گسترش صنایع معدنی کاوه پارس و رییس هیئت مدیره انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان

همانند گذشته مدیریت می‌شود. حال آنکه پیش از این دولت سوخت سوبسیدی و مواد ارزان قیمت به کارخانجات سیمان اعطا می‌کرد و به دلیل کمبود تولید سیمان در مقایسه با تقاضا، بر عرضه محصول نیز نظارت داشت.

پس از اجرای فاز اول قانون هدفمندی یارانه‌ها و حرکت به سمت اقتصاد آزاد، تنها قیمت فروش سیمان ثابت ماند که این امر در حالی موجب بر هم خوردن توازن بهای فروش و قیمت تمام شده کالای نهایی گردید که این عدم تعادل در دو قیمت تمام شده و فروش، تعریف درستی از اقتصاد آزاد را متبادر نمی‌سازد. بلکه دولت بایستی تصمیم بگیرد که اگر پس از اجرای این قانون حرکت به سمت اقتصاد آزاد مبنای عمل قرار گرفته، روابط حاکم بر بنگاه‌ها نیز باید به این سمت هدایت شود.

این مقام مسئول در خصوص اینکه سرمایه لازم برای احداث یک کارخانه یک میلیون تنی سیمان چه مبلغی است؟ اظهار داشت: به شرط عدم وجود مشکل در واردات قطعات و تجهیزات مورد نیاز و نیز نقل و انتقال ارز، اجرای یک پروژه یک میلیون تنی تولید سیمان بیش از ۳۵۰ میلیارد تومان سرمایه نیاز دارد که از این مبلغ به طور میانگین ۳۰ درصد منابع به صورت ارزی و ۷۰ درصد آن به صورت ریالی تأمین می‌شود. اما در بهترین حالت این میزان سرمایه‌گذاری، فروشی معادل ۷۰ میلیارد تومان خواهد داشت که با حاشیه سود مورد انتظار طی ۱۵ سال نیز مستهلک نمی‌شود. این در حالی است که ارزش روز شرکت‌های این گروه در بورس در بهترین حالت به حدود ۱۰۰ میلیارد تومان رسیده که نشان می‌دهد در روند اجرای سه نظام مدیریتی عنوان شده مشکلاتی وجود دارد. اتابک با تأکید بر اینکه در شرایط اقتصاد فعلی کشور، افزایش

صنعت سیمان که همواره از سوی تمام دولت‌ها با هر نوع نگرشی به عنوان صنعتی زیربنایی و پرمزیت شناخته می‌شود، طی سال‌های اخیر با رشد قابل توجه خود توانسته است افزون بر تحقق اهداف سند چشم‌انداز ۲۰ ساله ایران به خودکفایی نیز دست یابد. صادرات بیش از ۱۰/۵ میلیون تنی در کنار تولید حدود ۵۴/۷ میلیون تن انواع محصولات سیمانی در ۹ ماهه نخست سال جاری در کارخانجات سیمان، موجب شده این صنعت در جایگاه نخست منطقه قرار گرفته و رتبه چهارم یا پنجم را نیز در میان تولیدکنندگان بین‌المللی از آن خود کند.

رییس هیئت مدیره انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان با بیان این مطلب اظهار داشت: تأکید مقام معظم رهبری و دولت بر این امر استوار است که صنایع صادرات محور باشند و سیمان نیز جزو صنایعی بوده که توانسته به این مهم دست یافته و از مرحله کمبود به مرحله خودکفایی و صادرات ارتقاء یابد. بطوریکه از آن به عنوان یک شاخص توسعه یافتگی و عملکردی یاد می‌شود.

اما سوال اینجاست که چرا با وجود چنین کارنامه درخشانی، اقبال سرمایه‌گذاران به سهام این گروه طی سال‌های اخیر به شدت کاهش یافته است؟ چرا سهامداران سیمان همانند سایر صنایع با رشد سودآوری همراه نشده و میانگین بازدهی آنها از میانگین بازدهی رشد بورس بالاخص در سال‌های اخیر کمتر بوده است؟ دلایل بروز چنین مشکلاتی به نظام‌های تولید، توزیع و مصرف برمی‌گردد که با وجود افزایش ظرفیت تولید به ۸۰ میلیون و توان تولید حدود ۷۰ میلیون تن سیمان، این فرآیند

محدود و کنترل شده نرخ فروش محصولات نیز اثربخش نیست، بیان داشت: بهبود وضعیت صنعت تنها از طریق آزادسازی قیمت‌ها امکان‌پذیر است. بر این اساس در آخرین جلسه کمیته ماده یک طرح جامع سیمان مقرر شده تا اطلاع ثانوی مدیریت تولید، عرضه، قیمت و تنظیم بازار سیمان خاکستری به انجمن صنفی کارفرمایان این صنعت تفویض شود و بدین ترتیب کارخانجات مربوطه، سیمان تولیدی را به شبکه‌های تعریف شده عرضه کنند.

رییس انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان افزود: بر این اساس این انجمن مجاز است حسب ضرورت یک بار در سال با توجه به هزینه‌های مترتب و قیمت تمام شده محصول، نسبت به تعیین و ابلاغ قیمت فروش درب کارخانه بدون وارد شدن شوک به بازار مصرف، اقدام و نتیجه را به دبیرخانه کمیته ماده یک اعلام نماید.

وی مشکل تراشی بر سر صورتجلسه اخیر امضاء شده در کمیته ماده یک پیرامون تغییر در نحوه نرخ گذاری سیمان را مشکل اساسی در شرایط فعلی صنعت دانست و عنوان کرد: این توافق در حالی در شهریور ماه سال جاری در وزارت صنعت، معدن و تجارت صورت گرفته که علی‌رغم آن، این امر هنوز به مرحله اجرا نرسیده است و می‌توان موجودی مناسب سیمان و رفع معضل کمبود این محصول در کشور را عاملی در مغفول ماندن صنعت مذکور در میان مقامات و مسئولان دولتی دانست. اما باید به این نکته توجه داشت که نبود منابع مالی لازم برای بازسازی خطوط قدیمی که حدود ۵۰ درصد از کل تجهیزات موجود را شامل می‌شود، ارتقای تکنولوژی این صنعت را با چالش مواجه می‌سازد.

اتابک در پاسخ به اینکه آیا در صورت موافقت دولت با آزادسازی قیمت‌ها، شرایط فعلی پذیرای این اتفاق است یا خیر؟، گفت: اگر در میان تولیدکنندگان رقابت منفی بر سر قیمت فروش وجود داشته باشد، این فرآیند چندان اثربخش نخواهد بود.

وی به مشکل سوخت صنعت و تغییر آن از مازوت به گاز اشاره کرد و گفت: با اعمال فشار زیاد از سوی دولت به کارخانجات سیمانی، تغییر تجهیزات تولیدی و کوره‌ها از سوخت مازوت به گاز طبیعی به جریان افتاد، اما الان دولت انتظار دارد بنگاه‌های این گروه دوباره از مازوت استفاده کرده و سوخت مصرفی را از دورترین نقطه و با قیمتی گران‌تر بخرند و بدین ترتیب همه زبان‌های وارده را متحمل شوند.

این مقام مسئول در بیان دلیل اینکه چرا شرکت‌های سیمانی همچون فولادی‌ها با قیمت‌های آزاد و به صورت ارزی فروش صادراتی ندارند، گفت: صنعت فولاد به عنوان صنعت جایگزین و رقیب سیمان بوده و قیمت فروش محصولات آن بر مبنای نرخ ارز نوسان می‌کند، حال آنکه این اعتقاد وجود دارد که در این زمینه به صنعت سیمان ظلم شده و دلیل آن نیز روشن است. با مقایسه نسبت قیمت فولاد به سیمان در دنیا و ایران می‌توان دریافت که این نسبت در دنیا بین یک ششم تا یک هفتم است،

اما در ایران نسبت مذکور یک به ۲۵ محاسبه می‌شود و این یعنی شرایط مطلوب و استاندارد در قیمت‌گذاری‌ها رعایت نشده است.

وی با تأکید بر اینکه این صنعت بابت کاهش ارزش پول ملی مسئول نیست، گفت: بازپرداخت تسهیلات دریافتی با نرخ ارز مبادلاتی نه تنها صنعت را از بین می‌برد، بلکه خلاف سیاست‌های دولتی است. چراکه این امر عطف به ماسبق بوده و می‌تواند منجر به ورشکستگی بنگاه‌ها و نیز کارخانجات سیمانی شده، آنها را مشمول ماده ۱۴۱ قانون تجارت سازد. حال آنکه این مشکل ناشی از شرایط حاکم بر محیط اقتصادی است تا عوامل مؤثر بر تولید.

رییس انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان پیرامون علت اینکه چرا همچنان نرخ درآمدهای ارزی شرکت‌های گروه با نرخ ارز مرجع برآورد می‌شود، گفت: کارخانجات به علت کمبود نقدینگی که یک مشکل اساسی برای آنها به شمار می‌آید، شرایطی را از سوی واسطه‌ها و مشتریان محصولات خود می‌پذیرند که نباید باشد. اما بخشی از این شرایط به سرعت در حال برطرف شدن است تا نرخ فروش صادراتی به صورت ارزی محاسبه شود. بر این اساس مقرر گردیده با ایجاد مرکز صادراتی صنعت سیمان نرخ‌های فروش به صورت دلاری ارزیابی شده و فرآیندهای سازمان‌دهی بهبود یابد. وی در این زمینه قیمت فروشی سیمان در داخل کشور عراق را ۱۲۰ دلار عنوان کرد و افزود: این قیمت با ارز مبادلاتی در حدود ۳۰۰ هزار تومان به دست می‌آید، حال آنکه قیمت‌های فروش صادراتی تفاوت قابل ملاحظه‌ای با این نرخ‌ها دارد.

این مقام مسئول در خصوص ابلاغیه بانک مرکزی مبنی بر لزوم بازپرداخت وام‌های ارزی با ارز مبادلاتی گفت: ما معتقدیم هیچ منطق اقتصادی نمی‌پذیرد که یک صنعت جوابگوی افت ارزش پول ملی باشد، بطوریکه با رشد بیش از ۱۰۰ درصدی نرخ ارز در زمان بازپرداخت اقساط وام‌ها، میزان بدهی شرکت‌ها از مبلغ کل سرمایه آنها نیز فراتر رود. از این رو طی جلساتی که با سازمان بورس برگزار شد، مقرر گردید تا در فرآیند حسابرسی اطلاعات مالی سیمانی‌ها این امر لحاظ گردد. چراکه پرواضح به نظر می‌رسد که ساختار صنعت به لحاظ میزان سرمایه و حجم فروش نمی‌تواند چنین هزینه هنگفتی را بپردازد.

اتابک در خاتمه سخنان خود تأکید کرد: مدیران سیمانی همانطور که توانستند صنعت را به خودکفایی رسانده و زمینه صادرات انواع محصولات سیمانی را فراهم کنند، از این پس نیز به تنهایی توان تنظیم حجم عرضه و تقاضا و قیمت فروش را دارا هستند و در این خصوص اگر مسئولین امر نیز تنگ نظری را کنار گذاشته و صنعتی فکر کنند، این اهداف قابل دسترسی است. چراکه در غیر این صورت همه متضرر شده و پس از مدتی ناچار به تغییر مسیر برای برون رفت از بحران خواهیم بود. ■

بورس نیوز ۹۱/۱۲/۲